

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 31 stycznia 2018 r.

Pozycja 24

POSTANOWIENIE z dnia 16 listopada 2017 r. Sygn. akt Ts 152/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Sp. z o.o. z siedzibą w T. w sprawie zgodności:

- 1) art. 398²³ § 1 i 2 w zw. z art. 123 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) z art. 176 ust. 1 w zw. z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 79 ust. 1 i w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 123 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 79 ust. 1 i w zw. z art. 31 ust. 3 i w zw. z art. 190 ust. 5 w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 14 lipca 2016 r. (data nadania) Sp. z o.o. (dalej: skarżąca) zarzuciła, po pierwsze, że art. 398²³ § 1 i 2 w zw. z art. 123 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.) w zakresie, w jakim przepisy te przewidują, że „[s]ąd rozpoznając skargę na referendarza sądowego, na wydane przez niego postanowienie w przedmiocie oddalenia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi konstytucyjnej orzeka jako sąd [drugiej] instancji”, jest niezgodny z art. 176 ust. 1 w zw. z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 79 ust. 1 i w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji; po drugie, że art. 123 § 2 k.p.c. w zakresie, w jakim „uprawnia referendarza sądowego do orzekania w sprawie odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu w sprawie wniesienia skargi konstytucyjnej, co w rezultacie prowadzi do pozbawienia możliwości wniesienia skargi konstytucyjnej”, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 79 ust. 1 i w zw. z art. 31 ust. 3 i w zw. z art. 190 ust. 5 w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona na tle następującego stanu faktycznego. Skarżąca w toku postępowania w sprawie złożyła wniosek o ustanowienie dla niej pełnomocnika do sporządzenia i wniesienia w jej imieniu skargi konstytucyjnej. Wyznaczony pełnomocnik

sporządził opinię o braku podstaw do wystąpienia z tym środkiem. Wobec powyższego skarżąca złożyła wniosek o „odrzućcenie kandydatury pełnomocnika wskazanej przez Okręgową Radę Adwokacką w toku postępowania [w sprawie] i zwrócenie się do niej o wyznaczenie nowego kandydata na pełnomocnika, ewentualnie o ustanowienie nowego pełnomocnika celem złożenia skargi konstytucyjnej”.

Postanowieniem z listopada 2015 r. Referendarz Sądowy w T. (dalej: Referendarz Sądowy) oddalił wniosek skarżącego w zakresie ustanowienia nowego pełnomocnika. W uzasadnieniu Referendarz Sądowy wskazał, że Sąd Rejonowy w T. postanowieniem z października 2015 r. oddalił wniosek o zmianę pełnomocnika. Z tego względu w ramach postępowania w sprawie do rozpatrzenia pozostał wniosek o ustanowienie pełnomocnika. Nadto zwrócił uwagę, że wniosek skarżącej pozostaje w sprzeczności z jego uzasadnieniem. Niezależnie od błędnego wskazania przez nią Okręgowej Rady Adwokackiej jako organu, który wyznaczył dla niej pełnomocnika, podczas gdy wyboru tego dokonała Okręgowa Izba Radców Prawnych, skarżąca wniosła o wyznaczenie nowego pełnomocnika, przez organ, którego umocowanie w tym zakresie kwestionuje. Zgodnie bowiem z jej opinią wyznaczenie pełnomocnika jest czynnością zarezerwowaną jedynie dla sądu. Z tego względu Referendarz Sądowy uznał, że skarżąca nie uzasadniła w zakresie wystąpienia do Okręgowej Izby Radców Prawnych swego wniosku. Podkreślił ponadto, że Okręgowa Rada Adwokacka jak i Okręgowa Izba Radców Prawnych są umocowane do wyznaczenia pełnomocnika do sporządzenia skargi konstytucyjnej, zaś art. 74 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 poz. 293) nakazywał odpowiednie stosowanie k.p.c. do spraw nieuregulowanych tą ustawą.

Skarżąca pismem z 3 grudnia 2015 r. zaskarżyła powyższe postanowienie Referendarza Sądowego, zarzucając m.in. przekroczenie uprawnień przez referendarza sądowego, gdyż w jej ocenie jedynie sąd może orzekać o przyznaniu bądź odmowie przyznania pełnomocnika.

Postanowieniem z lutego 2016 r. Sąd Rejonowy w T. utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. Wskazał, że zgodnie z art. 123 § 2 k.p.c. referendarz sądowy jest ustawowo umocowany do rozpatrzenia wniosku o ustanowienie nowego pełnomocnika celem wniesienia skargi konstytucyjnej. Skarżąca w ocenie sądu nie wykazała także okoliczności przemawiających za ustanowieniem nowego pełnomocnika. Postanowienie to zostało doręczone skarżącej 22 lutego 2016 r.

Skarżąca 7 marca 2016 r. zwróciła się do Sądu Rejonowego w T. z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej w związku z orzeczeniem Sądu Rejonowego w T. z lutego 2016 r. w sprawie. Postanowieniem z kwietnia 2016 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w T. ustanowił dla skarżącej radcę prawnego z urzędu. Pismem z kwietnia 2016 r., doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 10 maja 2016 r. Okręgowa Izba Radców Prawnych w Katowicach wyznaczyła jej pełnomocnika z urzędu.

Zdaniem skarżącej, zakwestionowany w skardze art. 398²³ § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 123 § 2 k.p.c. w zakresie, w jakim przepisy te przewidują, że sąd rozpoznając skargę na postanowienie referendarza sądowego o odmowie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego orzeka jako sąd drugiej instancji naruszają zasadę dwuinstancyjności postępowania (art. 176 ust. 1 Konstytucji), prawo do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji), a w szczególności będąca elementem tego prawa zasadę sprawiedliwości proceduralnej, a także prawo do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 79 ust. 1 Konstytucji). W jej przekonaniu zaskarżone przepisy prowadzą do zbyt dalekiej, dokonanej z przekroczeniem granic proporcjonalności i konieczności, ingerencji w prawa jednostki (art. 31 ust. 3 Konstytucji). Skarżąca podkreśla, że orzeczenie referendarza sądowego nie może być traktowane jako rozstrzygnięcie sprawy w pierwszej instancji, gdyż urzędnik ten nie może być uznany za sąd, jako że ustawa zasadnicza przymioty niezawisłości, niezależności i bezstronności przyznaje jedynie sądom. Ponadto podnosi, że

sąd rozpoznający skargę na postanowienia referendarza sądowego nie może działać jako sąd drugiej instancji, gdyż może wydać jedynie orzeczenie o utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia bądź zmienić zaskarżone postanowienie. Jak podkreśla, sąd nie może przekazać sprawy do ponownego rozpoznania przez referendarza sądowego. Według stanowiska skarżącej sąd powinien przekazać skargę na referendarza sądowego sądowi wyższej instancji nad tym, w którym orzeka referendarz.

Skarżąca zaskarżyła także art. 123 § 2 k.p.c. w zakresie, w jakim przepis ten uprawnia referendarza sądowego do orzekania w sprawie odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu w sprawie wniesienia skargi konstytucyjnej, wskazując, że regulacja ta jest niezgodna z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 79 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 w zw. z art. 190 ust. 5 Konstytucji. Jak zarzuca, zaskarżony przepis prowadzi do nieproporcjonalnego naruszenia jej prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji), a także prawa do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 79 ust. 1 Konstytucji). Podkreśla, że jej sprawa nie została rozpoznana przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, ponieważ jej wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu rozpoznał jedynie urzędnik, jakim jest referendarz sądowy. Nadto zdaniem skarżącej skargę konstytucyjną może rozpoznać jedynie Trybunał Konstytucyjny, zaś w jej sprawie wydane orzeczenia uniemożliwiły jej wniesienie skargi konstytucyjnej, a tym samym na gruncie zakwestionowanej regulacji dochodzi do zamknięcia drogi sądowej dochodzenia naruszonych praw (art. 77 ust. 2 Konstytucji).

Pełnomocnik skarżącej wniosł o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając, że nie zostały one uiszczone w całości ani w części.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074), do postępowań przed Trybunałem Konstytucyjnym wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie u.o.t.p. TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy u.o.t.p. TK.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 u.o.t.p. TK.

2. Analiza skargi konstytucyjnej złożonej w niniejszej sprawie prowadzi do wniosku, że jest ona oczywiście bezzasadna, co uzasadnia odmowę nadania jej dalszego biegu.

2.1. Zarzuty sformułowane w badanej skardze konstytucyjnej odnoszą się do dwóch wzajemnie powiązanych kwestii uregulowanych w art. 123 § 2 k.p.c. oraz art. 398²³ k.p.c. Po pierwsze, skarżąca kwestionuje uprawnienie referendarza sądowego do orzekania o ustanowieniu bądź odmowie ustanowienia pełnomocnika do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej przewidziane w art. 123 § 2 k.p.c. Wskazuje, że referendarz sądowy jest jedynie urzędnikiem, zatem wydane przez niego orzeczenie nie może zostać uznane za spełniające

wymogi rozpoznania sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. W wydaniu przez niego postanowienia o odmowie przyznania pełnomocnika do sporządzenia skargi konstytucyjnej skarżąca upatruje nadto naruszenia prawa do złożenia tego środka prawnego oraz zamknięcia drogi sądowej dochodzenia naruszonych praw. Po drugie, z powyższych względów – jak podnosi skarżąca – postanowienie referendarza sądowego nie może zostać uznane za orzeczenie pierwszoinstancyjne, a zatem sąd rozpoznający skargę na postanowienie referendarza nie może działać jako sąd drugiej instancji, co przewiduje art. 398²³ k.p.c. W jej przekonaniu godzi to w jej prawo do sądu oraz prawo do wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną, a nade wszystko jest naruszeniem zasady dwuinstancyjności postępowania.

3. Trybunał postanawia odnieść się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia przez zakwestionowane: art. 398²³ w zw. z art. 123 § 2 k.p.c. oraz art. 123 k.p.c. prawa do sądu oraz zasady sprawiedliwości proceduralnej (art. 45 ust. 1 Konstytucji).

3.1. Trybunał wskazuje, że na „prawo do sądu” w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji składają się dwa prawa: prawo do sądowego wymiaru sprawiedliwości oraz prawo do sądowej ochrony jednostki przed arbitralnością władzy. Z tak rozumianym prawem do sądu skorelowane są jednocześnie dwie funkcje sądów: funkcja wymiaru sprawiedliwości, w ramach której sądy merytorycznie rozstrzygają sprawę oraz funkcja ochrony prawnej jednostki, w ramach której sądy kontrolują akty organów władzy publicznej godzące w konstytucyjnie gwarantowane prawa i wolności (zob. wyroki TK z: 20 maja 2000 r., K 21/99, OTK ZU nr 4/2000, poz. 109; 2 kwietnia 2001 r., SK 10/00, OTK ZU nr 3/2001, poz. 52; 12 maja 2003 r., SK 38/02, OTK ZU nr 5/A/2003, poz. 38; 13 czerwca 2006 r., SK 54/04, OTK ZU nr 6/A/2006, poz. 64).

Sądowy wymiar sprawiedliwości nie oznacza – co podkreśla Trybunał – konieczności rozstrzygania wszystkich spraw i sporów dotyczących sytuacji prawnej jednostki wyłącznie przez sądy (zob. wyrok TK z 8 grudnia 1998 r., K 41/97, OTK ZU nr 7/1998 r., poz. 117). Zgodnie z orzecnictwem konstytucyjnym wystarczy, by sądom została zagwarantowana kompetencja do ostatecznej weryfikacji rozstrzygnięcia organu niesądowego. Nie budzi więc wątpliwości, że prawo do sądu jest zachowane na gruncie takich regulacji, które – dopuszczając możliwość uruchomienia postępowania przed sądem powszechnym lub sądem administracyjnym – zapewniają kontrolę sądową rozstrzygnięcia, decyzji czy innego aktu indywidualnego kształtującego sytuację prawną jednostki lub innego podmiotu podobnego (zob. wyroki TK z: 2 czerwca 1999 r., K 34/98, OTK ZU nr 5/1999, poz. 94; 14 lipca 2003 r., SK 42/01, OTK ZU nr 6/A/2003, poz. 63). Innymi słowy, z perspektywy konstytucyjnej istotne jest, aby ostateczne i wiążące rozstrzygnięcie sprawy należało do sądu sprawującego wymiar sprawiedliwości. Beneficjent konstytucyjnego prawa do sądu musi mieć zagwarantowaną proceduralną możliwość przekazania sprawy do właściwego, niezależnego, bezstronnego i niezawisłego sądu. Postępowanie sądowe w tym ujęciu może stanowić „kontynuację” postępowania toczącego się przed urzędnikiem sądowym, w tym sensie, że sąd rozpozna merytorycznie „sprawę” i rozstrzygnie o prawach, które wcześniej stały się przedmiotem rozstrzygnięcia konkretnego urzędnika (zob. wyrok TK z 12 maja 2011 r., P 38/08, OTK ZU nr 4/A/2011, poz. 33).

3.2. Trybunał wskazuje, że rozstrzyganie w kwestii przyznania pełnomocnika z urzędu – podobnie jak orzekanie o kosztach postępowania – nie jest czynnością z zakresu sprawowania wymiaru sprawiedliwości a czynnością pozajudkacyjną, (zob. wyrok TK z 1 grudnia 2008 r., P 54/07, OTK ZU nr 10/A/2008, poz. 171 oraz postanowienie TK z 5 marca 2013 r., Ts 237/12, OTK ZU nr 5/B/2013, poz. 506, a także H. Ciepla [w:] K. Piasecki (red.), *Kodeks postępowania cywilnego, Tom I, Komentarz. Art. 1-366*, Warszawa 2016). Przyznanie refe-

renderarzom sądowym uprawnienia do wydania postanowień o ustanowieniu lub odmowie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego nie jest formą sprawowania wymiaru sprawiedliwości, a zatem – przy zachowaniu prawa strony do wniesienia skargi na postanowienie referendarza sądowego do sądu – nie godzi w prawo do sądu (zob. wyrok TK w sprawie P 38/08).

3.3. Trybunał zwraca ponadto uwagę na szczególnie status referendarzy sądowych. Są oni bowiem urzędnikami sądowymi, którzy zostali upoważnieni do wykonywania oznaczonych czynności w postępowaniu sądowym – innych niż sprawowanie wymiaru sprawiedliwości. Jednocześnie Trybunał na gruncie orzeczeń dotyczących zakresu uprawnień referendarza sądowego zaznaczał, że podmiot, któremu powierzono w ramach struktury sądów oznaczone zadania z zakresu ochrony prawnej, musi mieć zagwarantowane warunki: stabilności zatrudnienia, bezstronności i niezależności od innych organów władzy publicznej. Jak wynika z orzecznictwa Trybunału, status referendarza sądowego w obowiązującym kształcie odpowiada tym kryteriom (zob. wyrok w sprawie P 38/08, a także uwagi o ewolucji urzędu referendarskiego w wyroku w sprawie P 54/07). Wymagania stawiane kandydatom na referendarza sądowego, a także warunki nawiązania stosunku pracy z nimi służą wzmocnieniu ochrony stabilności ich zatrudnienia oraz zapewnieniu bezstronności i niezależności od innych organów władzy publicznej. Również w doktrynie prawnej formułuje się pogląd o „wysokim” statusie referendarza (zob. (T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski, *Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 604 i 608). Powierzenie im oznaczonych spraw z zakresu ochrony prawnej służyć ma zaś zagwarantowaniu sprawności postępowania indywidualnego oraz organizacji wymiaru sprawiedliwości. Korzystający z stabilności zatrudnienia oraz czytelnych i ustawowo uregulowanych podstawowych kryteriów awansu zawodowego referendarze, cieszą się niezależnością od organów władzy publicznej w zakresie wydawanych aktów. Trybunał podkreśla także, że referendarz – wydaje orzeczenia lub zarządzenia w sądzie (jako jednostce organizacyjnej), jednak nie jako sąd (zob. wyrok w sprawie P 38/08).

3.4. Biorąc powyższe pod rozwagę, Trybunał stwierdza, że zarzuty jakoby art. 398²³ w zw. z art. 123 § 2 k.p.c. oraz art. 123 § 2 k.p.c. naruszały prawo do sądu są pozbawione podstaw w stopniu oczywistym. Trybunał uznaje, że umocowanie referendarzy sądowych do wydawania postanowień o ustanowieniu lub odmowie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego z urzędu nie narusza prawa do sądu. Ustawodawca prawo do wydawania postanowień z zakresu ochrony prawnej powierzył referendarzowi sądowemu, który jest organem odpowiadającym standardom, jakie wyznacza konstytucyjna zasada sprawiedliwości proceduralnej.

3.5. Wobec powyższych ustaleń Trybunał stwierdza także oczywistą bezzasadność zarzutu niezgodności art. 398²³ k.p.c. przewidującego, że sąd rozstrzygając o zasadności skargi na postanowienie referendarza sądowego działa jako sąd drugiej instancji, z art. 45 ust. 1 Konstytucji. Charakter postanowienia o odmowie lub ustanowieniu pełnomocnika z urzędu przesądza o tym, że prawo do jego wydania może zostać powierzone organowi innemu niż sąd. Jednocześnie zgodnie z powołanym powyżej orzecznictwem Trybunału wystarczającym zabezpieczeniem prawa do sądu jest zapewnienie sądowej kontroli tego orzeczenia. Prawo to przewiduje art. 398²³ k.p.c. Tym samym twierdzenia skarżącej jakoby sąd rozpoznający skargę na postanowienie referendarza sądowego nie mógł działać jako sąd drugiej instancji Trybunał uznaje za pozbawione podstaw w stopniu oczywistym, co implikuje konieczność odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w części dotyczącej naruszenia przez zakwestionowane regulacje prawa do sądu i zasady sprawiedliwości proceduralnej.

4. Powyższe ustalenia przesądzą również o uznaniu za oczywiście bezzasadny także zarzutu naruszenia przez art. 398²³ w zw. z art. 123 § 2 k.p.c. zasady dwuinstancyjności postępowania (art. 176 ust. 1 Konstytucji). Artykuł 176 Konstytucji – co podkreśla Trybunał – nie dotyczy spraw, które najpierw rozpatrywane były przez organy pozasądowe, a następnie zostały poddane końcowej kontroli ze strony sądu (zob. wyrok TK w sprawie K 41/97). Do sprawy, w związku z którą została wniesiona niniejsza skarga konstytucyjna, nie odnosi się zatem wymóg dwuinstancyjności postępowania sądowego, o którym mowa w art. 176 ust. 1 Konstytucji. Przepis ten nie jest więc adekwatnym wzorcem kontroli zaskarżonych regulacji, co przesądza o niemożności nadania dalszego biegu przedmiotowej skardze.

5. Odnosząc się zaś do zarzutów naruszenia przez art. 398²³ w zw. z art. 123 § 2 k.p.c. oraz art. 123 § 2 k.p.c. prawa do wniesienia skargi konstytucyjnej, Trybunał wskazuje, że także cechuje je oczywista bezzasadność. Skarżąca podkreśla, że powierzenie referendarzowi sądowemu prawa do wydania postanowienia o przyznaniu lub odmowie przyznania adwokata lub radcy prawnego do sporządzenia skargi konstytucyjnej i nieprawidłowe – jej zdaniem – ukształtowanie procedury zaskarżania postanowienia w tym przedmiocie, uniemożliwiło jej złożenie skargi konstytucyjnej.

5.1. Wobec tak sformułowanych zarzutów skargi Trybunał zwraca uwagę, że skarżącę został wyznaczony pełnomocnik do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej. Pełnomocnik ten sporządził opinię o braku podstaw do złożenia skargi do Trybunału Konstytucyjnego. W reakcji na to skarżąca złożyła wniosek m.in. o ustanowienie nowego pełnomocnika, którego negatywne rozpatrzenie zainicjowało postępowanie, w związku z którym wniosła ona skargę konstytucyjną. Istota zarzutu naruszenia przez zaskarżone przepisy art. 79 ust. 1 Konstytucji opiera się na twierdzeniu, że orzeczenie o braku podstaw do wyznaczenia kolejnego pełnomocnika z urzędu do złożenia tego środka wobec sporządzenia przez pierwszego pełnomocnika opinii o bezzasadności wniesienia skargi konstytucyjnej zamknęło mu drogę do zainicjowania postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

5.2. W tym miejscu Trybunał przypomina, że art. 79 ust. 1 Konstytucji, nie gwarantuje prawa do wyznaczenia pełnomocnika z urzędu, który sporządzi pismo procesowe (w tym wypadku skargę konstytucyjną) zgodnie z wolą skarżącego, niezależnie od własnej opinii co do zasadności tego pisma. Skarżący ma prawo do uzyskania pomocy prawnej, które jest realizowane zarówno przez sporządzenie i wniesienie skargi, jak i przez przygotowanie opinii o braku podstaw do jej złożenia. Sporządzenia takiej opinii nie można jednocześnie utożsamiać z orzekaniem o dopuszczalności, czy też zasadności już złożonej skargi konstytucyjnej. Nie zamyka ono również skarżącemu ostatecznie drogi do wniesienia tego środka prawnego (zob. postanowienia TK z: 8 października 2014 r., Ts 209/14, OTK ZU nr 6/B/2014, poz. 631; 18 listopada 2014 r., Ts 258/14, OTK ZU nr 2/B/2015, poz. 178 oraz 28 września 2015 r., Ts 110/15, OTK ZU nr B/2015, poz. 99).

5.3. W kontekście powyższych uwag Trybunał wskazuje, że w sprawie, w związku z którą skarżąca złożyła skargę konstytucyjną nie doszło do naruszenia prawa do wniesienia skargi konstytucyjnej. Ponowny wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu skarżąca złożyła w związku ze złożeniem przez uprzednio wyznaczonego pełnomocnika opinii o bezpodstawności wniesienia skargi konstytucyjnej. Ustalenie powyższej okoliczności przesądza o niemożności przekazania niniejszej skargi do merytorycznego rozpoznania.

5.4. Trybunał podkreśla, że zgodnie z zasadą *falsa demonstratio non nocet* rekonstrukcji zarzutu sformułowanego w skardze konstytucyjnej dokonał zarówno na podstawie jej *peti-*

tum, jak i uzasadnienia, które stanowi integralną część skargi (zob. np. postanowienia TK z 25 listopada 2009 r., SK 16/09, OTK ZU nr 10/A/2009, poz. 160 oraz 29 listopada 2011 r., SK 5/10, OTK ZU nr 9/A/2011, poz. 106). Z tego względu Trybunał uznał, że wzorcem kontroli art. 123§ 2 k.p.c. skarżąca uczyniła także art. 77 ust. 2 Konstytucji podnosząc, że uniemożliwienie jej wniesienia skargi konstytucyjnej spowodowało zamknięcie drogi sądowej naruszonych wolności i praw. Jednakże przesądzenie o oczywistej bezzasadności zarzutu naruszenia prawa do wniesienia skargi konstytucyjnej implikuje także uznanie, że pozbawionym podstaw jest także zarzut naruszenia art. 77 ust. 2 Konstytucji.

6. Jedynie na marginesie Trybunał wskazuje, że art. 190 ust. 5 Konstytucji, zgodnie z którym orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego zapadają większością głosów nie może być wzorcem kontroli w postępowaniu zainicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej. Bezzasadne jest także twierdzenie, że orzeczenie w przedmiocie przyznania lub odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu do postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym jest orzekaniem o skardze konstytucyjnej, którą chciałby wnieść skarżący.

7. Reasumując, Trybunał stwierdza oczywistą bezzasadność zarzutów badanej skargi konstytucyjnej, co zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt. 3 u.o.t.p.TK stanowi samoistną podstawę odmowy nadania jej dalszego biegu.

8. W tym stanie rzeczy należało odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.